

1. 2. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Roční zúčtování, nebo daňové přiznání?

S příchodem nového roku se přiblížil termín ročního zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti, a tedy i čas na rozhodnutí, zda o něj požádat svého zaměstnavatele, nebo si podat vlastní daňové přiznání. Stejně dilema řeší v těchto měsících v podstatě každý poplatník, proto by bylo vhodné si shrnout základní pojmy a principy - v čem se roční zúčtování liší od daňového přiznání, kdy a jak si může zaměstnanec požádat o roční zúčtování, kdy je povinen podat daňové přiznání, jaké výhody a nevýhody mu z toho plynou.

Nešťastný tiskopis s názvem „*Prohlášení poplatníka...*“ činí neustálé problémy nejen zaměstnancům, ale i některým zaměstnavatelům. Stejně tak určení, zda poplatník je či není povinen podat daňové přiznání, je někdy bez odborné pomoci téměř nemožné.

Jaká daň se sráží?

V souvislosti s vypořádáním daní je dobré zmínit, že daň z příjmů může být zálohová nebo srážková (vybíraná zvláštní sazbou daně). Pro způsob zdanění je rozhodné, zda má zaměstnanec podepsáno Prohlášení poplatníka či nikoliv.

Záloha na daň z příjmů 15 % - vybírá se v případě, že zaměstnanec má podepsáno prohlášení nebo ho nepodepsal, ale jeho příjmy v daném měsíci přesáhly hranici 5 000 Kč. Pouze příjmy takto zdaněné se vypořádávají na konci roku (formou ročního zúčtování nebo daňového přiznání). Zde je užitečné připomenout, že prohlášení lze podepsat pouze u jednoho plátce (zaměstnavatele) v daném měsíci.

Srážková daň 15 % - vybírá se z příjmů zaměstnance, který nepodepsal Prohlášení poplatníka a současně je jeho hrubá mzda za kalendářní měsíc nižší než 5 000 Kč. Příjem zdaněný srážkovou daní je samostatným základem daně, tato daň je konečná a nebude již vstupovat do celoročního základu daně. To znamená, že tyto příjmy se neuvádí v daňovém přiznání nebo při ročním zúčtování. Neobjeví se ani na potvrzení o zdanitelných příjmech.

Co je roční zúčtování daně z příjmu ze závislé činnosti?

Zjednodušeně řečeno, slouží k vypořádání daňových povinností poplatníka prostřednictvím zaměstnavatele. Jeho smyslem je, aby zaměstnanci, kteří kromě příjmů ze zaměstnání nemají jiné zdanitelné příjmy, nebyli zatěžováni administrativou spojenou s podáním daňového přiznání. Další nespornou výhodou je, že při ročním zúčtování si zaměstnanec nemůže nijak finančně pohoršit. Výsledkem může být pouze přeplatek na dani, který se vrací ve mzdě, je-li vyšší než 50 Kč. Případný

nedoplatek na dani se od zaměstnance nevybírání.

Žádost o roční zúčtování je právo zaměstnance, nikoliv jeho povinnost. Důležitým pravidlem je, že podání daňového přiznání nebo povinnost podat jej vylučuje možnost provést roční zúčtování. Klíčovým termínem pro roční zúčtování je 15. únor 2013.

Komu může daně vypořádat zaměstnavatel

Roční zúčtování daně z příjmů fyzických osob může provést zaměstnavatel těm zaměstnancům, kteří v průběhu roku 2012 splnili následující podmínky:

- měli příjmy podléhající záloze na daň pouze od jednoho plátce (zaměstnavatele);
- měli příjmy podléhající záloze na daň od více plátců (zaměstnavatelů) postupně za sebou;
- podepsali u všech plátců (zaměstnavatelů) prohlášení k dani;
- nepodali nebo nejsou povinni podat daňové přiznání.

Ani roční zúčtování není bez povinností zaměstnance

Pokud se zaměstnanec rozhodne využít možnosti požádat o roční zúčtování (za předpokladu, že nemá povinnost podat daňové přiznání), přenesení administrativu spojenou s plněním daňových povinností na svého zaměstnavatele. I v tomto případě ale pro něj plyne několik povinností, aby mohlo být roční zúčtování provedeno.

Rozhodujícím termínem je 15. únor 2013, kdy o něj musí požádat prostřednictvím III. oddělení tiskopisu Prohlášení poplatníka, a to u posledního plátce (zaměstnavatele) v roce 2012. Současně je nutné předložit veškerá potřebná potvrzení a doklady pro uplatnění slev a nezdanitelných částek (dary, příspěvky na penzijní připojištění, úroky z úvěrů, apod.), jinak na ně nemůže být brán zřetel.

Jak funguje daňové přiznání?

Daňové přiznání je soukromou záležitostí zaměstnance. Podává se na předepsaném tiskopisu přímo finančnímu úřadu. Podmínky pro jeho podání vyjmenovává § 38g zákona o daních z příjmů. V takových případech je podání povinností a nelze požádat o roční zúčtování. Naopak někteří zaměstnanci chtějí mít svou agendu pod kontrolou a mít více času na shromáždění všech potvrzení - mohou tedy podat daňové přiznání dobrovolně.

Zde je klíčovým termínem 2. duben 2013, dokdy je nutné přiznání podat finančnímu úřadu a také zaplatit případný nedoplatek na dani, který může být výsledkem podávaného přiznání. Existuje ještě možnost posunout termín pro podání, pokud si zaměstnanec zajistí spolupráci s daňovým poradcem.

V případě, že si zaměstnanec podává daňové přiznání, požádá zaměstnavatele o vystavení Potvrzení o příjmech a sražených zálohách na daň, a to na formuláři Potvrzení o příjmech 2012. Tím úloha zaměstnavatele končí.

Kdo se podání daňového přiznání nevyhne?

Stačí drobnost a někteří zaměstnanci jsou, stejně jako OSVČ, povinni podávat daňové přiznání. Pozor například na následující situace:

- souběh příjmů (příjmy podléhající odvodu zálohové daně od více zaměstnavatelů současně),
- nepodepsání Prohlášení poplatníka během roku 2012;
- jiné zdanitelné příjmy podle § 7 až § 10 zákona o daních z příjmů v úhrnu vyšším než 6 000 Kč

(příjmy z podnikatelské nebo jiné výdělečné činnosti, příjmy z pronájmu, příjmy z kapitálového majetku);

- předčasné ukončení smlouvy o penzijním připojištění;
- předčasné ukončení smlouvy o soukromém životním pojištění;
- doplatek čisté mzdy vztahující se ke mzdě zúčtované předchozím zaměstnavatelem do minulých let, ale k jeho vyplacení došlo později než 31. ledna 2012.

Kdy je poplatník povinen podat daňové přiznání nalezneme v § 38g zákona o daních z příjmů. Za nesplnění této povinnosti je finanční úřad oprávněn vyměřit poplatníkovi pokutu.

Jaké slevy a nezdánitelné částky snižují výslednou daň?

Již v průběhu roku přihlíží zaměstnavatel ke slevám, které si zaměstnanec uplatní prostřednictvím Prohlášení poplatníka a doloží potřebnými doklady. Případné nepředložení dokladů či pozdější uplatnění lze ještě „zachránit“ právě v ročním zúčtování nebo daňovém přiznání.

Navíc v zákoně o daních z příjmů ještě existují roční nezdánitelné částky, kterými si také lze snížit odvod daně. O jaké případy se jedná a jakými doklady se nárok uplatňuje?

Poskytnutí daru

Hodnota darů musí přesáhnout 2 % ze základu daně, nebo činit alespoň 1 000 Kč, maximálně však 10 % ze základu daně. Například hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce se oceňuje částkou 2 000 Kč.

Doklad pro roční zúčtování:

- potvrzení příjemce daru o jeho výši a účelu

Úroky z úvěru na bytové potřeby

Úroky z hypotečního úvěru nebo z úvěru ze stavebního spoření poskytnutého na bytové potřeby, maximálně 300 000 Kč ročně.

Potřebné doklady pro roční zúčtování:

- Smlouva o úvěru na financování bytových potřeb (kopie);
- Výpis z listu vlastnictví potvrzující vlastnictví nemovitosti nebo nájemní smlouvu, pokud se jedná o byt v nájmu, eventuelně další doklady v závislosti na způsobu financování bytové potřeby (kopie);
- Originál potvrzení příslušné stavební spořitelny o částce skutečně zaplacených úroků v roce 2012 snížených o státní příspěvek.

Příspěvky na penzijní připojištění zaplacené zaměstnancem

Částka, kterou lze odečíst, se rovná celkově zaplaceným příspěvkům sníženým o 6 000 Kč, maximálně však 12 000 Kč ročně.

Potřebné doklady:

- Kopie smlouvy uzavřené mezi zaměstnancem a penzijním fondem;
- Originál potvrzení penzijního fondu o zaplacených příspěvcích na penzijní připojištění poplatníkem za rok 2012.

Pojistné na soukromé životní pojištění zaplacené zaměstnancem

Doba trvání smlouvy činí minimálně 5 let, nárok na čerpání je vázán na dosažení 60 let věku, maximálně lze odečíst 12 000 Kč ročně.

Potřebné doklady:

- Kopie smlouvy o soukromém životním pojištění;
- Originál potvrzení pojišťovny o zaplaceném pojistném za rok 2012.

Členské příspěvky odborové organizaci

Příspěvky zaplacené odborové organizaci v roce 2012 členem odborové organizace, maximálně do výše 3 000 Kč.

Potřebné doklady:

- Potvrzení odborové organizace o výši zaplacených členských příspěvků v roce 2012 (originál).

Úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání

Maximálně lze odečíst částku 10 000 Kč ročně.

Potřebné doklady:

- Potvrzení o úhradě poplatku za zkoušku.

Přehled slev na dani

Roční sleva na:

	Výše
poplatníka (za rok 2012, platí i pro důchodce)	24 840 Kč
druhého z manželů pokud jeho příjmy jsou nižší než 68 000 Kč	24 840 Kč
držitele ZTP/P	49 680 Kč
poživatele invalidního důchodu pro první a druhý stupeň invalidity	2 520 Kč
poživatele invalidního důchodu pro třetí stupeň invalidity	5 040 Kč
držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč
studujícího	4 020 Kč
Daňové zvýhodnění na dítě	13 404 Kč
dítě ZTP/P	26 808 Kč

Závěr

Každý zaměstnanec by si měl v těchto dnech ujasnit, jestli má povinnost/chce podat daňové přiznání, nebo zda požádá o roční zúčtování svého zaměstnavatele. Obojí totiž provést nelze. V případě ročního zúčtování je možné se nejpozději s březnovou mzdou těšit na vyšší výplatu. Vypořádání daní bychom v každém případě neměli nechávat bez povšimnutí – nejen proto, že na něm lze vydělat, ale také proto, že se v některých případech vyhneme zbytečným sankcím ze strany finančního úřadu. Ať už se tedy rozhodnete jakkoliv, věřím, že uvedený přehled Vám pomůže se v této problematice lépe zorientovat.

Lenka Zalabáková,
Payroll Supervisor
ASB Group

[ASB Prague, s.r.o.](#)

V Celnici 1031/4
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 931 366

Fax: +420 224 931 368

e-mail: prague@asbgroup.eu

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)